

Innhold

Forord	9
KAPITTEL 1 Krevende liv og krevende livserfaringer	11
<i>Kjell Underlid, Frode Thuen og Kari Dyregrov</i>	
Bokens tema	12
Hva er krevende livserfaringer?	13
Hva påvirker reaksjonene?	14
Et komplekst bilde	16
Referanser	18
KAPITTEL 2 Rus og vold i familien – en krevende livserfaring for barna	20
<i>Ingunn Barmen Tysnes</i>	
Barn som utsettes for rus og vold	21
Konsekvenser av rus og vold	25
Krevende livserfaringer	27
Å gi rom for barns og unges stemmer	30
Oppsummering	35
Referanser	35
KAPITTEL 3 Barns erfaringer med konfliktfylte samlivsbrudd	38
<i>Per Arne Rød</i>	
Innledning	38
Omfang	39
Bakgrunn for temaet	40
Kapitlets oppbygning	40
Barns erfaringer med, forståelse av og reaksjoner på konfliktfylte samlivsbrudd	41
Aggressive følelser	41
Engstelse	43
Depressive følelser	44

Skam og skyldfølelse	45
Å ikke bli hørt	46
Juridisk rammeverk og offentlig politikk	47
Konfliktbegrepet	50
Konflikter mellom foreldre	51
Diskusjon	52
Avslutning	56
Referanser	57
KAPITTEL 4 Samlivsproblemer og samlivsbrudd	60
<i>Frode Thuen</i>	
Psykiske konsekvenser av samlivsproblemer	61
Fysiske konsekvenser av samlivsproblemer	62
Samlivsbrudd og helse	63
Risikofaktorer	64
Vekst og utvikling	69
Hjelpeapparatet	70
Oppsummering	75
Referanser	75
KAPITTEL 5 Vold i nære relasjoner	79
<i>Kjersti Alsaker</i>	
Hva er «nære relasjoner»?	81
Hva er vold – generelt og i nære relasjoner?	81
Forekomst av partnervold i Norge	86
Helseeffekter av vold	87
Hvorfor ikke bare bryte ut?	90
Forskningsutfordringer	92
De profesjonelles ansvar	93
Oppsummering	95
Referanser	96
KAPITTEL 6 Når verdens snus på hodet – etterlatte ved unaturlig død	101
<i>Kari Dyregrov</i>	
Etterlattes situasjon umiddelbart og over tid	102
Mestring og vekst	107
Hjelp og støtte etter unaturlig død	108
Oppsummering	115
Referanser	116

KAPITTEL 7 Alkohol som trøst og plage	118
<i>Sonja Mellingen og Frode Thuen</i>	
Alkohol som utfordring på befolkningsnivå.....	119
Alkoholforbruket i et historisk perspektiv	120
Alkoholpolitikk og regulering i dag	121
Alkoholforbruk i utsatte grupper.....	123
Avhengighet som fenomen.....	124
De pårørende.....	127
Familielivet påvirker og påvirkes av alkoholproblemer.....	129
Helsepersonells dilemma.....	132
Referanser.....	136
KAPITTEL 8 Å være ensom i en sosial verden	138
<i>Roger Ekeberg Henriksen</i>	
Innledning.....	138
Hva er ensomhet?	139
Ensomme tanker, ensomme følelser	140
Hvordan blir man ensom?	140
Personlighetstyper som konstituerer ensomhet.....	142
Ensomhet og helse	144
Sosial energiregulering og sosial emosjonsregulering – «social baseline theory».....	146
Veier ut av ensomheten	147
Oppsummering	150
Referanser.....	150
KAPITTEL 9 Arbeidslaus og helselaus?	154
Eit sosialpsykologisk perspektiv på arbeidsløse og arbeid	
<i>Kjell Underlid</i>	
Innleiing	154
Samanhengen mellom arbeidsløse og psykisk (van)helse	155
Variasjon i reaksjonar på og effektar av arbeidsløse	159
Kvifor er arbeidsløse eit trugsmål mot den psykiske helsa?	164
Oppsummering	172
Referansar.....	175

KAPITTEL 10 Å bli hersa med på jobben	179
<i>Kjell Underlid</i>	
Innleiing – ei innsirkling av emneområdet	179
Ulike aspekt ved utilbørleg sosial dominans som levande realitet i arbeidslivet	183
Nokre perspektiv og tiltak.....	192
Referansar	196
KAPITTEL 11 Arbeid – veien til «det gode liv»?	198
Perspektiver på arbeidsinkludering for personer med alvorlige psykiske lidelser	
<i>Liv Grethe Kinn</i>	
Arbeid – et gode og et onde	199
Arbeidsinkludering og psykisk helse.....	200
Arbeidslivets innenforskap og utenforskap.....	200
Psykiske lidelser virker destabiliserende	201
Skøytemetaforen	202
Tiltakskarrierer låser folk inne	203
Arbeidslinja	204
Oppsummering	207
Referanser	208
KAPITTEL 12 Lidelse kan lettes og gode liv leves	213
Bedringsprosesser ved alvorlige psykiske lidelser	
<i>Marius Veseth og Åse Skjølberg</i>	
Bedring skjer	214
Oppsummering	226
Referanser	227
KAPITTEL 13 Krevende liv, krevende jobber	231
Utfordringer og suksesskriterier for hjelperne	
<i>Frode Thuen og Kari Dyregrov</i>	
Fagkunnskap og kompetanse	231
Empati og innlevelse	233
Ivaretagelse av hjelperen	236
Referanser	238
Om forfatterne	241
Redaktørene	241
Øvrige bidragsyttere	241